

Handleiding en Inhoud

STEPS Together

middelen en
ideeën
voor families

Welkom bij STEPS TOGETHER

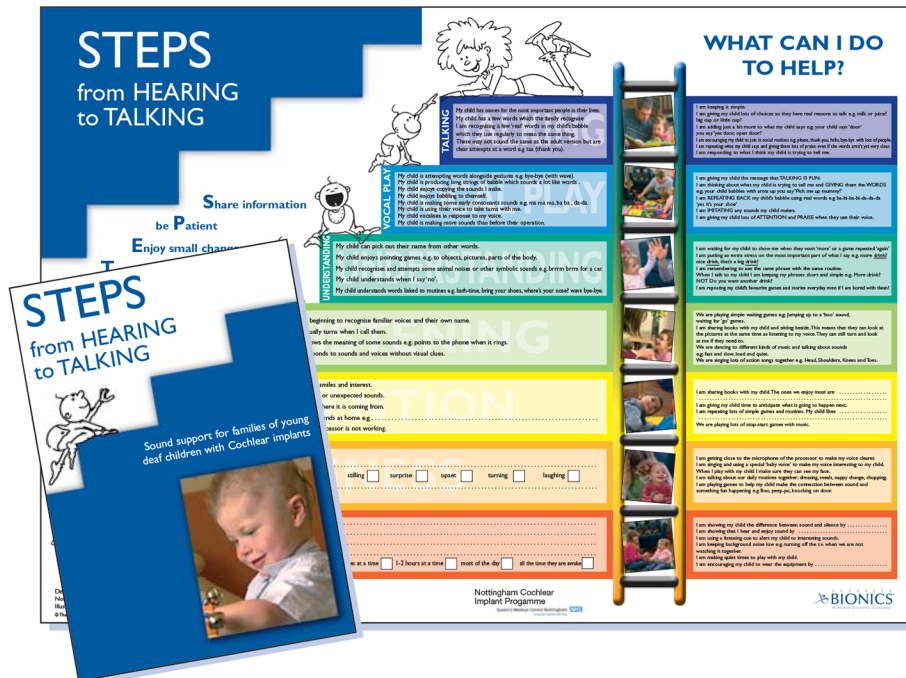
STEPS TOGETHER is een map vol ideeën voor families van jonge, dove kinderen met een cochleair implantaat en is gebaseerd op het originele STEPS-pakket.

STEPS

Het algemene doel van STEPS is het aanreiken van verschillende concepten en ideeën wat betreft de ontwikkeling van de vroege communicatie en taal en dit op een toegankelijke en betekenisvolle manier voor families en niet-professionals.

De ontwikkeling van horen tot spreken, van de eerste reacties op geluid tot de eerste woordjes, wordt voorgesteld als een tocht die verdeeld is in reeks verschillende, elkaar opvolgende stappen.

Het originele pakket bestaat uit een DVD met handleiding, een poster en een notitieboekje.

STEPS TOGETHER

STEPS TOGETHER streeft ernaar om bij de ouders vertrouwen en vaardigheden op te bouwen door praktische voorbeelden aan te reiken om het horen en het spreken tijdens alledaagse taken en gewoontes extra te stimuleren.

- 1 Het voorziet families en professionals van jonge, dove kinderen van een pakket vol materialen en ideeën die hen kunnen helpen om de ontwikkeling van hun kind extra te stimuleren.
- 2 Het geeft hen de mogelijkheid om hun kind tijdens alledaagse situaties te stimuleren. Kindvriendelijke en leeftijdsgerichte materialen en speelgoed zorgen ervoor dat ouders eerst naar hun kind gaan kijken en pas dan naar de doofheid.
- 3 De informatie wordt voorgesteld op een eenvoudige en duidelijke wijze, die geschikt is om in elke familie thuis te gebruiken.
- 4 De gezinnen worden aangemoedigd om de meegeleverde materialen flexibel en creatief te gebruiken en om de aangebrachte ideeën over te brengen naar hun eigen thuissituatie.

Inhoud

1. **STEPS TOGETHER** bevat zeven boekjes, één voor elke stap. Deze boekjes volgen de opbouw van het originele **STEPS** materiaal, maar zij bevatten meer gedetailleerde informatie en specifieke voorbeelden. Elk boekje bevat suggesties over het gebruik van de verschillende meegeleverde materialen, maar levert ook ideeën die te gebruiken zijn bij andere activiteiten.
2. Een **geheugenkaart** voor elke stap en een **‘Dierenvriend houder’** om deze in te plaatsen.
 - Aan de ene kant staat een foto van een kind dat een spraakprocessor draagt met ernaast een eenvoudig gedichtje dat deze ontwikkelingsfase samenvat.
 - Aan de andere kant staan voorbeelden en suggesties van geschikte activiteiten die men met het kind kan doen om de ontwikkeling verder te stimuleren.
3. Een set Communicatiekaarten.

Dit is een reeks foto's die vroege geluiden, woorden en/of zinnen die voorkomen in dagelijkse situaties van gezinnen met kind met een cochleair implantaat illustreren.

 - De kaarten kunnen flexibel gebruikt worden, om bijvoorbeeld direct de interesse van de kinderen op te wekken of om te praten over geluiden die voorkomen in vroege luister- en taalspelletjes.
 - Ouders van dove baby's en peuters verliezen soms het vertrouwen om op een vlotte manier met hun kind te praten en de taal te stimuleren. Daarom bevatten de kaarten verschillende taalsuggesties die gebruikt kunnen worden in verschillende situaties.

4. Een set van **speelgoedjes die geluid maken** die elk één van de klanken van Ling voorstellen (aa, oe, ie, s, sj en m) .
5. **Verschillende andere materialen en speelgoedjes**, gekozen om hun flexibiliteit en kind-vriendelijkheid. Deze zijn speciaal gekozen voor jonge kinderen onder de leeftijd van drie jaar, **maar moeten toch altijd gebruikt worden in het bijzijn van een volwassene.**
N.B. De speelgoedjes kunnen verschillen per zak verschillen, maar iedere zak zal toch altijd dezelfde inhoud bevatten.

I. STEPS TOGETHER boekjes

Stap 1: Horen

Foto met een gedichtje en een citaat
Het dragen van de apparatuur: hoe beginnen?
Eén geluid per keer
Dagelijkse geluiden: luisterwandelingen
Gebruik het materiaal uit de **STEPS TOGETHER** zak

Welkom: Je bent niet alleen
Het dragen van het apparaat: Blijf volhouden
Samen geluiden maken
Samen tijd doorbrengen
Nog meer ideeën

Stap 2: Bewustzijn

Foto met een gedichtje en een citaat
Wek de interesse van je kind voor stemmen
Spelen met geluiden: oe
Dagelijks gewoontes: bouw aan de bewustwording
Gebruik het materiaal uit de **STEPS TOGETHER** zak

Vluchtige reacties op geluiden
Bewustwordingsspelletjes
Spelen met geluiden: sj
Samen tijd doorbrengen
Nog meer ideeën

Stap 3: Aandacht

Foto met een gedichtje en een citaat

Bekende geluiden herkennen

Wachtspelletjes: reacties en herhaling

Hou de aandacht van je kind vast: imiteer ze

Gebruik het materiaal uit de **STEPS TOGETHER** zak Nog meer ideeën

Zorg dragen voor de apparatuur

Nieuwe en onverwachte geluiden opmerken

Spelen met geluiden: mm, aa, ie, s

Samen tijd doorbrengen

Nog meer ideeën

Stap 4: Horen

Foto met een gedichtje en een citaat

Luisterspelletjes met spraakklanken

Boeken

Samen tijd doorbrengen

Nog meer ideeën

Luisteren zonder te moeten kijken

Woorden linken aan dagelijkse gewoontes

Doerijmpjes en -liedjes

Gebruik het materiaal uit de **STEPS TOGETHER** zak

Stap 5: Begrijpen

Foto met een gedichtje en een citaat

Woorden betekenen meer

Begrijpen van spelletjes waarbij herhaling belangrijk is

Helpen

Gebruik het materiaal uit de **STEPS TOGETHER** zak Nog meer ideeën

Deelnemen aan complexere dagelijkse routines

Hou de zinnen kort, maar herhaal veel

Speel ontwikkelingsspelletjes

Samen tijd doorbrengen

Nog meer ideeën

Stap 6: Vocale Beurtneming

Foto met een gedichtje en een citaat
Speelgoed dat stemgeving uitlokt
Moedig baby's aan als ze geluid maken:
De eerste spraakklanken
Reageer op de betekenis
Gebruik het materiaal uit de **STEPS TOGETHER** zak

Hoe de eerste spraakklanken uitlokken?
Hoe spraakklanken uitlokken: Vocaal spel en
Brabbelen
Klanknabootsingen
Samen tijd doorbrengen
Nog meer ideeën

Stap 7: Spreken

Foto met een gedichtje en een citaat
Leren SPREKEN Vergt tijd
Meest voorkomende eerste woorden
Gebruik verschillende soorten woorden
Gebruik het materiaal uit de **STEPS TOGETHER** zak

De eerste woordjes herkennen
Echte woorden ontstaan uit brabbelen: babypraat
Redenen tot communiceren
Samen tijd doorbrengen
Nog meer ideeën

Deze kaarten vind je in de map, voor elke stap is er een aparte kaart. Je kan deze makkelijk herkennen aan de foto en het bijhorende gedichtje. De achterzijde bevat dan weer nuttige tips over deze ontwikkelingsfase.

AANDACHT

Ma hoes is al veen dingens,
 It waldet en sijn en is hoes lang dingens.
 Bome wachte is lal "ij" "iag" "ij",
 maar cove hoes en hoes hoes ligen d
 It iag "iag" "iag"

Dit is de eerste herhaling van een vorige geluiden.
 Begint op een manier die niet van een ander geluid afhangt.
 Langere perioden heren luiden.
 Gebruik van eenzelfde herhaling van geluiden en reageer op wat erin gaat komen.

SPREKEN

Verbal is een verhaal of ring aan bedje
van een mens.

Als ik verder dacht, dat ik ook wel weet.
We hebben te zeggen, als ik niet hooren,
het wordt steeds moeilijker, na eerst wel
weeten.

Elke woerds talen ontanen vanuit het levendiken.
De eerste woerds werden vaak meer enkel levend door behouds verhooren.
Sprekenloos zijn beperkt, maar vaak is geen zorgen die te normaal.

3. Communicatiekaarten

Deze kaarten kan je achteraan in de map vinden. Zie hieronder voor een overzicht.

Communicatiekaart 01

Enkele suggesties ... Die je kan gebruiken als je met elkaar praat:

Kijk	Het egep is een het tees
Een eep	In Tom zijn boek
Wie is dat?	Klaar, daar de jupen en

Communicatiekaart 02

Enkele suggesties ... Die je kan gebruiken als je met elkaar praat:

Ach een toestand	Schud schud
Boem boem	Wat is dat?
Obbe staat op de toestand	Een communicatie schud
Pepo staat op de toestand	

Communicatiekaart 03

Enkele suggesties ... Die je kan gebruiken als je met elkaar praat:

Mia	Klaar, gereed, start
1,2,3 start	Op-op-op
Wakken naar beneden van de glijbaan	Een omhoog
Wakken naar beneden van de glijbaan	

Communicatiekaart 04

Enkele suggesties ... Die je kan gebruiken als je met elkaar praat:

Open	Wakken, wakken
Thuis, wak	Mama jongere wakken
Mama hoor wakken	Over toe
Toe zijn toe	Boem

Communicatiekaart 05

Enkele suggesties ... Die je kan gebruiken als je met elkaar praat:

Dag Dag	Druk op een toets
Ting ting ting	Help speel muziek
Lutter	Wat kan je horen?

Communicatiekaart 06

Enkele suggesties ... Die je kan gebruiken als je met elkaar praat:

Hallo	Oas veel boeren
Dank je wel	Draagend poedebode

Communicatiekaart 07

Enkele suggesties ... Die je kan gebruiken als je met elkaar praat:

Och hallo	Plop plop plop
Blaas	Meer blaas
Hag lekker blaas	

Communicatiekaart 08

Enkele suggesties ... Die je kan gebruiken als je met elkaar praat:

9	Hallo plop
Ge maar spelen plop	Draagend
Boe	Mij is weg
Wakker wakker	

Communicatiekaart

09

Enkele suggesties ... Die je kan gebruiken als je met elkaar praat:

Kijk. Ohne
Toen weet
Kijk een vogelje

Later het weet
Wijf naar het vogelje

Communicatiekaart

10

Enkele suggesties ... Die je kan gebruiken als je met elkaar praat:

Oh oh
Ik heb gekookt
Oh niet
De bollet niet om

Ik heb gekookt
Ruim het op

Communicatiekaart

11

Enkele suggesties ... Die je kan gebruiken als je met elkaar praat:

Wat spet
Wat een wezen
Honden wezen
Honden van het vogel wezen

Maar zeg
Doe je de zeg
Doe je de zeg
Doe je de zeg
Klein dacht

Communicatiekaart

12

Enkele suggesties ... Die je kan gebruiken als je met elkaar praat:

Ik zie
Nag opgeeft
Een vogel
Dank je Nana
Atten tekent een
Nag opgeeft

Nag opgeeft
Een vogel
Het vogel leeft dert
Nag opgeeft

Communicatiekaart

13

Enkele suggesties ... Die je kan gebruiken als je met elkaar praat:

Oh eig
Wat heb je gienget?
Atten
Een kaartje

Een vaker kaartje
Atten een kaartje
Dat is jouw kaartje
Waar is het kaartje van het kaartje?
Een kaartje

Communicatiekaart

14

Enkele suggesties ... Die je kan gebruiken als je met elkaar praat:

Oh eig
Waar is het kaartje?
Waar is het kaartje?
Waar is het kaartje?

Waar is het kaartje?
Wijf naar een
Waar is het kaartje?

Communicatiekaart

15

Enkele suggesties ... Die je kan gebruiken als je met elkaar praat:

Oh eig
Wat heb je gienget?
Atten
Een kaartje

De Bepelen van het vogel
Gedrukt vogel
Oh maar vogel

Communicatiekaart

16

Enkele suggesties ... Die je kan gebruiken als je met elkaar praat:

Maar
Maar Dicht
Wat niet

Tuut niet zegt de vogel
Oven weten
Wat een vogel

Communicatiekaart

17

Enkele suggesties ... Die je kan gebruiken als je met elkaar praat:

Atten
Wat heb je gienget?
Atten
Een kaartje

Atten
Oh eig
Oh eig
Waar is het kaartje van het kaartje?

Communicatiekaart

18

Enkele suggesties ... Die je kan gebruiken als je met elkaar praat:

Atten
Wat heb je gienget?
Atten
Een kaartje

Klein gienget
Doe de vogel
Scherp vogel

Communicatiekaart

19

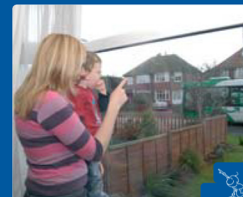
Enkele suggesties ... Die je kan gebruiken als je met elkaar praat:

Nana is aan het haken
Papa help je met haken
Bent in de vogel
Bent, met, met in de vogel

Oh waim
Waim vogel
Bent
Nag opgeeft
Scherp het vogel in

Communicatiekaart

20

Enkele suggesties ... Die je kan gebruiken als je met elkaar praat:

Tuut niet
Dicht
Nag Vogel
Nag Vogel

Dicht
Zwaai naar de vogel
Dicht vogel de vogel

4. De belangrijkste Spelmaterialen en hoe/waarvoor te gebruiken

Twee muziekinstrumenten

'Pop-up' speelgoed

Bal

Sjaal/doekje

Een puzzel van een gezicht

Een puzzel van vervoermiddelen

Muziek maken en luisterspelletjes

Vroege taalstimulatie, verrassings- en reactiespelen

Wacht- en beurtnemingspelen

Kiekeboe- en slaaspelletjes

Vroege taal en beurtnemingspelen

Symbolische geluiden en vroege taal, Actiespelen

Sprek en zing
Technologie: vertrouw erop
Elke kleine verandering is belangrijk
Probeer geduldig te zijn
Samen sterk: wissel informatie uit

The Ear
Foundation

Nottingham Cochlear
Implant Programme

Nottingham University Hospitals **NHS**
NHS Trust

www.advancedbionics.com

Ontwerp: Gill Datta, Diana Harbor en Sue Archbold
Illustraties: Tracie Spencer
Fotografie: Jon Hancock en vpoint

Erkenning:
Dank aan alle families en professionals die hebben
meegeholpen aan dit programma. Zonder hun bijdrage
was het nooit tot stand gekomen.

Vertaling naar het Nederlands door :
ONICI: www.onici.be

© The Ear Foundation 2007
Registered Charity Number: 1069077